

Йонас Люшер „Пролетта на варварите“

– Не – рече Прайзинг, – задаваш грешните въпроси. – И за да придаде по-голяма тежест на възражението си, се спря напред чакълестия път. Навик, който не понасях, защото така разходките ни заприличваха на задъханото скитане на стари, натежали на килограми кучета басет. Но все пак всеки ден излизах на разходка с Прайзинг, тъй като на това място, въпреки многобройните му дразнещи особености, той продължаваше да ми бъде най-любимият другар. – Не – повтори той и най-после отново тръгна, – задаваш грешните въпроси.

Затова, защото Прайзинг прекалено много говореше, приемаше значението на думите си учудващо сериозно и винаги съвсем точно знаеше какво е искал да попита, така че потокът на речта му да поеме по предварително премисления път. На мен, човека, който тук в известна степен бе затворник, не ми оставаше нищо друго, освен да го следвам по тези му пътеки.

– Внимавай – каза той, – ще ти го докажа, а за да подкова добре доказателството си, ще ти разкажа една история. – Използването на думи, за които можеше да бъде сигурен, че е единственият, който все още ги държи в речника си, беше също една от привичките му. Във всеки случай си беше мания, от която, боях се, в последните седмици и аз се бях заразил. Понякога имаше основателна причина за съмнение, че всичко това ни се отразява добре, на Прайзинг и на мен. – История – обеща ми той – от която може да се научи нещичко. История, пълна с невероятни обрати, авантюристични опасности и екзотични изкушения.

Който очаква пикантерии, едва ли би могъл да бъде по-далече от истината. Прайзинг никога не говореше за сексуалния си живот. Нямахте защо да се опасявам, твърде добре го познавах. Дали изобщо имаше такъв, можех само да гадая. Трудно беше да си го представя. Но можеше и да се лъжа. В края на краищата и аз, понякога застанал пред огледалото, изгубил всякакво желание човек като мен е в състояние да води сексуален живот.

Преди да започне с историята си, Прайзинг пак прекъсна разходката ни, сякаш за да хвърли поглед назад към миналото, което като че ли зърна на хоризонта – а той в нашия случай беше съвсем близо и се образуваше от ръба на високата жълта стена. В същото време присви очи, навиря нос и събра тесните си устни в остра муцунка.

– Може би – подхвана той най-сетне историята си – всичко това не би се случило, ако Проданович не ме беше накарал да изляза в отпуск.

* * *

Проданович, ако и да беше отговорен за докарването на Прайзинг тук, не бил дори личният му лекар. Проданович бил онзи някога млад и все още брилянтен служител на Прайзинг, който чрез изобретяването на волфрамовия биполярен транзисторен превключвател, малка електронна част, без която нито една антена от мобилните мрежи на този свят нямало да може да си върши работата, спасил от грозящия го фалит наследеното от Прайзинг командитно дружество за приемане на телевизионен сигнал и покривни антени и го извел в неподозирани сфери на водещите световни марки за транзисторни превключватели.

Баштата на Прайзинг, който изчакал с умирането си точно толкова, та Прайзинг да завърши прекъснатото си преди година и половина следване по бизнес администрация в частно музикално училище в Париж, оставил като наследство на сина си фабрика за телевизионни антени с трийсет и пет служители във време, когато кабелната телевизия вече отдавна била навлязла в бита.

Фирмата, произлязла от дядовата му манифактурна работилница „Дросели и потенциометри“, в която прадедите на Прайзинг си избождали до кръв пръстите, навивайки тънките медни жици, по това време правела целия си оборот с производството на ония дълги по цял метър, но пък почти без никакви разклонения и затова твърде изгодни антени, които радиолюбителите – за съжаление, също измиращ вид – закачвали по покривите си.

Следователно Прайзинг, без никаква лична вина, влязъл във фирма, намираща се в твърде безрадостно състояние и изпитваща спешна нужда от енергични решения, така че било абсолютно сигурно, че предприятието не би просъществувало досега, ако онзи млад специалист по измервателна техника Проданович не бил изнамерил волфрамовия биполярен транзисторен превключвател и не бил взел юздите в свои ръце. Следователно Проданович станал причината за това, че междувременно Прайзинг се оказал заможен собственик и председател на управата на дружество с хиляда и петстотин служители и представителства на пет континента. Поне погледнато отвън, защото оперативната дейност на динамично развиващото се предприятие, носещо вече динамичното име *Prixxing*, отдавна била поета от Проданович заедно с екип от решителни работохолици и създатели на нови блага.

Прайзинг обаче продължавал да е необходим като лице на фирмата, тъй като Проданович знаел, че ако Прайзинг умее нещо, то е да излъчва постоянство, непоколебимия дух на семейно предприятие от четвърто поколение. Това било единственото, с което Проданович, синът на босненски келнер от закусвалня, не се осмелявал да се нагърби, тъй като сам споделял мнението, че балканското е олицетворение на нестабилност, а такова впечатление на всяка цена трябвало да бъде избегнато. Когато плътно запълненият му календар разрешавал, Проданович с удоволствие изнасял кратки лекции в градските училища за проблемни ученици, където се представял като пример за успешна интеграция. Този Проданович, значи, който притежавал пълното търговско надмощие, бил изпратил Прайзинг в отпуск. Нещо, което редовно правел, когато му предстоели важни решения.

* * *

И така, това вече го бях схванал, Прайзинг още с първото изречение на историята успя да се измъкне от отговорността на авторството спрямо последвалите събития.

* * *

Къде да се отиде през отпуската, също не било необходимо да решава сам. Проданович бил практичен човек и се опитвал винаги да свързва приятното с полезното. Което в случая означавало, че Прайзинг трябвало да отлети за Тунис, където в ниска ламаринена постройка, в някое от многото занаятчийски предградия около Сфакс, на пътя за столицата Тунис се намирало едно от техните предприятия доставчици. Слим Малух, собственикът на фирмата за асемблиране, бил комбинативен търговец, разпрострял дейността си в най-различни браншове, като сглобяване на електронни уреди, търговия с фосфати и елитен туризъм. Притежавал няколко скъпи хотела. Прайзинг щял да бъде негов гост.

Малух търсел близост с всеки, който по някакъв начин имал нещо общо с телекомуникациите, тъй като в тях виждал не само бъдещето, но и спасение за семейния си бизнес. Имал четири умни и както Прайзинг потвърди, доста добре изглеждащи дъщери, на които обаче, за негово съжаление, такива били обстоятелствата в Тунис, не можел да повери управлението на семейния холдинг, така че тази отговорност трябвало да се стовари изцяло върху раменете на сина му. Рамене, които

Фуед Малух преждевременно бил превил под моралната тежест на следването си по геоекология в Париж, така че сега вече не бил в състояние да ръководи фирма, чийто основен оборот е от търговията с фосфати, които след това под формата на изкуствени торове се разпръскват из зеленчуковите поля на Европа. Фуед дори заплашил баща си, че ще иде да си дири късмета в някоя биоферма в департамент Лот. Слим Малух не само че бил порядъчен човек, както го преценил Прайзинг, Малух бил и разумен човек и искал да се отърве от фосфатите и да премине към телекомуникацията, като в тази връзка силно се надявал нещо да изскочи от познанството му с Прайзинг.

* * *

Така Прайзинг трябвало да се измъкне от мъглата на Зееланд и да се озове в туниската пролет. Сменил туиденото си сако и бургундскочервения от манчестърски рипс панталон с пепитено сако с цвят на айер ликьор и чино панталон с ръбове, гардероб, който намирал за невъзможен, но пък бил нагласен от икономката му, а той се побоял да не я обиди, след това със снизходителна усмивка се настанил до нея в колата ѝ, защото самият той не притежавал собствена, и се оставил тя да го откара до летището.

* * *

– Полетът беше определено приятен – увери ме Прайзинг. – Противно на навиците ми, пих алкохол. Стюардесата не ме разбра правилно и вместо желания сок ми донесе скоч, който аз приех, тъй като я съжалих заради грубото ѝ лице, пълен контраст с многобройните газели от логото на авиолинията, красящи униформата ѝ. Наистина не беше никак хубава, а пък пътниците, почувствали се излъгани, задето получават едно преживяване по-малко от това, което смятаха, че им се полага срещу купения самолетен билет, допълнително ѝ усложняваха живота. Нямахше да бъде справедливо, ако не използвах всяка възможност да съм мил с нея, и затова след първата чаша последва втора, а след втората трета.

* * *

Слим Малух, придружен от най-голямата си дъщеря, посрещнал Прайзинг в силно охладената от климатика зала за пристигащи на летище „Тунис-Картаген“, а когато в жегата пред сградата на летището Прайзинг видял с какъв завидно самоуверен жест Малух отпратил таксиджията и махнал на шофьора си да дойде, за миг бил готов да повярва на слуха, че Малух е извънбрачно дете на Роже Тренкие, издателя на задължителното произведение *Модерната война*, и алжирската му куртизанка, която в нощта, когато французите напускат Магреб, с малкия Слим на ръце избягва през пустинята към Тунис. Там благодарение на чара и способностите си на машинописка бързо успява да се уреди като секретарка, а скоро и да стане жена на един от не най-изявените депутати на партията „Нео Дестур“, който обаче замислял атентат спрямо президента Бургиба, от чието изпълнение го спрял само сърдечният удар, сполетял го наред парламентарно заседание, но който пък, тъй като бил загинал при изпълнение на дълга си към родината, посмъртно му осигурил орден, а на вдовицата му, някогашната куртизанка на френския мъчител на алжирците, съвсем не незначителна пенсия. Но източникът на тази информация, спомни си Прайзинг, бил съмнителен. Историята чул от мъж, на име Монцеф Дагфус, който не само че бил основният конкурент на Малух, но и предложил на Прайзинг да извършват асемблирането на волфрамовите биполярни транзисторни превключватели в неговата фабрика в края на столицата Тунис на много по-изгодна цена, и съвсем откровено си признал, че изгодната цена се

получава най-вече чрез наемането на малолетни бежанци от южносуданската етническа група динка от Дарфур.

Сръчни малки момченца, нарекъл ги той. Прайзинг на драго сърце щял да отклони предложението, но историята с детския труд не била така проста. Спомнил си за една вечеря с либералния предприемачески клуб на Проданович, когато съседът му по маса му обяснявал колко трудно за разрешаване било това с детския труд. Много по-трудно, отколкото т.нар. добър човек обикновено искал да бъде, но от друга страна, не било и никак просто, обаче при определени обстоятелства може би все пак се оказвало по-малкото зло. Прайзинг не бил сигурен дали тук щял да си има работа точно с тези определени обстоятелства, защото навремето с мъка успявал да следи разказа на младия човек. Във всеки случай отложил решението си, защото искал първо да го обсъди с Проданович, и замотал Монцеф Дагфус с неясни обяснения.

Дагфус от своя страна преценил напълно грешно Прайзинг. Помислил го за голям играч. Но след като дискредитирал конкурента си Слим Малух заради съмнителния му произход, предложил възможно най-ниската цена и въпреки това все още не бил станал бизнес партньор на Прайзинг, се почувствал принуден да изкара тежката артилерия, а именно да нареди да извикат шестте му дъщери. Прайзинг можел да избира, всичките били свободни и всичките във възрастта за омъжване, само втората отляво вече била дадена, но ако се наложело, било напълно възможно годеникът да бъде забъркан в някое пътнотранспортно произшествие, но така работата ставала твърде деликатна, а пък останалите пет дъщери в нищо не отстъпвали на вече обещаната. „Воала“, рекъл той в посока на дъщерите си, разпервайки към тях и двете си ръце. „Воала“, рекъл и Прайзинг, защото не знаел какво друго да каже.